

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай мовы

Анатацыя да дыпломнай работы

ЖАРТУН КАРЫНЫ ВІКТАРАЎНЫ

**ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З БАЗАВЫМІ ЛЕКСЕМАМІ
РОЗНАЙ ТЭМАТЫЧНАЙ ПРЫНАЛЕЖНАСЦІ
Ў АРЫГІНАЛЬНЫХ І ПЕРАКЛАДНЫХ
ДРАМАТУРГІЧНЫХ ТВОРАХ К. КРАПІВЫ**

Навуковы кіраўнік : доктар філал. навук, прафесар І.А.Гапоненка

МІНСК
2017

РЭФЕРАТ

ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З БАЗАВЫМІ ЛЕКСЕМАМІ РОЗНАЙ ТЭМАТЫЧНАЙ ПРЫНАЛЕЖНАСЦІ Ў АРЫГІНАЛЬНЫХ І ПЕРАКЛАДНЫХ ДРАМАТУРГІЧНЫХ ТВОРАХ К. КРАПІВЫ

Ключавыя словы: фразеалогія, фразеалагізмы, тэматычны кампанент, канатацыя, пераклад.

Актуальнасць тэмы даследавання абумоўлена тым, што ў рамках сучаснай лінгвістычнай навукі вывучэнне фразеалагічнага складу мовы з арыентацыяй на асобныя фразеакампаненты рознай тэматыкі выступае дастаткова маладым даследчым кірункам, адпаведна з чым запатрабаваным з'яўляецца папаўненне яго аналітычнай і факталагічнай базы.

Мэта працы: вывучыць фразеалагічную адметнасць беларускай мовы на матэрыяле фразеалагічных адзінак з кампанентамі рознай тэматыкі, а таксама параўнаць ужыванне фразем у арыгінальным і перакладным тэкстах, прасачыць семантычную і стылістычную адпаведнасць суадносных рознамоўных фразеаадзінак.

У адпаведнасці з пастаўленай мэтай вырашаюцца наступныя **задачы:**

- 1) вызначыць тэарэтычныя аспекты даследавання фразеалагізмаў у межах пэўных паняццёвых палёў;
- 2) правесці тэматычную класіфікацыю фразеалагізмаў;
- 3) выявіць спецыфіку семантыка-тэматычнай арганізацыі фразеалагізмаў на прыкладзе фразеалагізмаў з саматэматычнымі і тэмпаральнымі кампанентамі: праналізаваць такія ФА паводле іх прадуктыўнасці і фактычнай прадстаўленасці канкрэтных адзінак пэўнай тэматычнай аднесенасці ў складзе ФА;
- 4) выявіць у фразеалагізмах з заанімым кампанентам і фразеалагізмах, у склад якіх уваходзяць назвы з'яў прыроды і тэмпаральныя лексемы, наяўнасць культурнай канатацыі;
- 5) раскласіфікаваць фразеалагізмы ў арыгінальным і перакладным тэксце паводле структурна-семантычнай адпаведнасці;
- 6) даць ацэнку адэкватнасці перакладу беларускіх фразеалагізмаў на рускую мову.

Аб'ектам даследавання паслужылі фразеалагізмы з базавымі лексемамі рознай тэматычнай прыналежнасці ў драматургічных творах К. Крапівы.

Прадметам даследавання выступаюць фразеалагізмы ў складзе мастацкага тэксту.

Метады даследавання: асноўным метадам даследавання з'яўляецца апісальны метада, які складаецца з назірання, абагульнення, класіфікацыі.

Агульны аб'ём дыпломнай працы: Агульны аб'ём дыпломнай працы – 58 старонак, у тым ліку асноўны тэкст – 52 старонкі. Дыпломнае даследаванне ўключае ўводзіны, тры раздзелы, заключэнне, бібліяграфічны спіс (72 пазіцыі).

РЕФЕРАТ

ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ С БАЗОВЫМИ ЛЕКСЕМАМИ РАЗЛИЧНОЙ ТЕМАТИЧЕСКОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ В ОРИГИНАЛЬНЫХ И ПЕРЕВОДНЫХ ДРАМАТУРГИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ К.КРАПИВЫ

Ключевые слова: фразеология, фразеологизмы, тематический компонент, коннотация, перевод.

Актуальность темы исследования обусловлена тем, что в рамках современной лингвистической науки изучение фразеологического состава языка с ориентацией на отдельные фразеологические компоненты различной тематики выступает достаточно молодым исследовательским направлением, в связи с чем востребованным является пополнение его аналитической и фактической базы.

Цель работы: изучить фразеологическую особенность фразеологическую специфику белорусского языка на материале фразеологических единиц с компонентами различной тематики, а также сравнить применение фразем в оригинальных и переводных текстах, проследить семантическое и стилистическое соответствие соотносимых сопоставляемых разноязычных фразеологических единиц.

В соответствии с поставленной целью решаются следующие **задачи:**

- 1) определить теоретические аспекты исследования фразеологизмов в пределах определенных понятийных полей;
- 2) провести тематическую классификацию фразеологизмов;
- 3) выявить специфику семантико-тематической организации фразеологизмов на примере фразеологизмов с соматическими и темпоральными компонентами: проанализировать такие ФЕ по их продуктивности и фактической представленности конкретных единиц определенной тематической относительности в составе ФЕ;
- 4) выявить в фразеологизмах с заимным компонентом и фразеологизмах, в состав которых входят названия явлений природы и темпоральные лексемы, наличие культурной коннотации;
- 5) дать классификацию фразеологизмов в оригинальном и переводном тексте по структурно-семантическому соответствию;
- 6) дать оценку адекватности перевода белорусских фразеологизмов на русский язык.

Объектом исследования послужили фразеологизмы с базовыми лексемами различной тематической принадлежности в драматургических произведениях К.Крапивы.

Предметом исследования выступают фразеологизмы в составе художественного текста.

Методы исследования: основным методом исследования является описательный метод, который состоит из наблюдения, обобщения, классификации.

Общий объем дипломной работы: общий объем дипломной работы – 58 страниц, в том числе основной текст – 52 страницы. Дипломное исследование включает введение, три раздела, заключение, библиографический список (72 позиции).

ABSTRACT

PHRASEOLOGICAL UNITS WITH BASIC LEXEMES OF VARIOUS THEMATIC ACCESSORIES IN THE ORIGINAL AND TRANSLATED DRAMATIC WORKS OF K. KRAPIVA

Key words: phraseology, phraseological units, thematic component, connotation, translation.

The relevance of the research topic is due to the fact that in the context of modern linguistic science, the study of the phraseological composition of a language with a focus on individual phraseological components of various subjects is a rather young research direction, and, accordingly, the replenishment of its analytical and factual base is in demand.

The purpose of the work is to study the phraseological peculiarity of the Belarusian language on the material of phraseological units with components of various subjects, and also to compare the use of phrasemes in the original and translated texts, to trace the semantic and stylistic correspondence of the correlated multilingual phrases.

In accordance with the goal, the following tasks are **solved**:

1) to determine the theoretical aspects of the study of phraseological units within certain conceptual fields;

2) to conduct the thematic classification of phraseological units;

3) to identify the specificity of the semantic-thematic organization of phraseological units by the example of phraseological units with somatic and temporal components: to analyze such FE by their productivity and the actual representation of specific units of a certain thematic relativity in the composition of the FE;

4) to identify in phraseological units with a zonal component and phraseological units, which include names of natural phenomena and temporal lexemes, the presence of cultural connotation;

5) to classify phraseological units in the original and translated text according to the structural-semantic correspondence;

6) to assess the adequacy of the translation of Belarusian phraseological units into Russian the language.

The object of the study was the phraseological units with basic lexemes of various thematic accessories in the dramatic works of K. Krapiva.

The subject of the study is the phraseological units in the composition of an artistic text.

Methods of research: the main method of investigation is a descriptive method, which consists of observation, generalization, classification.

The total amount of the thesis: the total amount of the thesis is 58 pages, including the main text – 52 pages. The diploma study includes an introduction, three sections, conclusion, a bibliographic list (72 position).